

**JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS
2019-2023 METŲ KADENCIJOS TARYBOS NARIAMS
SU JŲ, KAIP TARYBOS NARIŲ, VEIKLA
PATIRTOMS IŠLAIDOMS KOMPENSUOTI SKIRTŲ
IŠMOKŲ AUDITO ATASKAITA**

2025 m. spalio 29 d.

Joniškis

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
IŽANGA	4
Audito svarba	4
Audito tikslas ir apimtis	4
AUDITO REZULTATAI.....	6
Tarybos nario išlaidų apmokėjimas reglamentuotas, tačiau pats reglamentavimas nėra išsamus	6
Už patirtas išlaidas buvo apmokama daugiau nei 5 atsiskaitymo kortelėmis	10
Buvo kompensuotos ryšio paslaugos už galimai ne tarybos nariui priklausančius abonentus	11
Išvados ir rekomendacijos	12
PRIEDAI	14

PAGRINDINIAI FAKTAI

Pirmasis IX šaukimo Joniškio rajono savivaldybės tarybos posėdis įvyko 2019 m. balandžio 16 d., paskutinis – 2023 m. kovo 30 d.

Igaliojimų laikotarpiu tarybos nario mandatas buvo suteiktas 28 tarybos nariams.

Išmokomis tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti pasinaudojo 26 tarybos nariai.

Maksimali galima išmokų suma tarybai per visą kadencijos laikotarpį – 161,795 tūkst. Eur, išmokėta – 116,106 tūkst. Eur.

Maksimali galima išmokų suma vienam tarybos nariui per visą kadencijos laikotarpį – 6 471,80 Eur.

Didžiausia vienam tarybos nariui išmokėta suma 6 471,80 Eur; mažiausia – 50 Eur.

Kadencijos laikotarpiu du kartus buvo paskelbtas karantinas: 2020 m. kovo 16 d. – 2020 m. birželio 16 d. ir 2020 m. lapkričio 7 d. – 2021 m. birželio 30 d.

IŽANGA

AUDITO SVARBA

Šiaulių apygardos prokuratūroje atliekamas pareiškimo Nr. AP-62 tyrimas dėl galimų viešojo intereso pažeidimų Joniškio rajono savivaldybės tarybos nariams gaunant išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, apmokėjimą. Tyrimas buvo pradėtas gavus informaciją, jog 2019-2023 metų kadencijos Joniškio rajono savivaldybės tarybos nariai pateikdami ataskaitas už per praėjusiais ketvirčiais gautų lėšų panaudojimą, deklaravo galimai neproporcingai atliekamoms funkcijoms dideles išlaidų sumas, tokiu būdu galimai neteisėtai įgydami savivaldybės biudžeto lėšas. Remdamasis tuo, Šiaulių apygardos prokuratūros viešojo intereso gynimo skyrius 2024 m. sausio 4 d. raštu kreipėsi į Joniškio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybą su prašymu atlikti išmokų, skirtų 2019-2023 metų kadencijos Joniškio rajono savivaldybės tarybos nariams, su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, tikslingumo, pagrįstumo ir teisėtumo auditą. Auditas buvo pradėtas 2024 m. rugsėjo 4 d., didelė dalis informacijos buvo surinkta ir susisteminta, tačiau dėl tarnyboje nelikusių darbuotojų taip ir nebuvo užbaigtas.

2025 m. rugpjūčio 19 d. raštu Šiaulių apygardos prokuratūros viešojo intereso gynimo skyrius dar kartą kreipėsi į Joniškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą dėl išvados pateikimo, todėl 2025 m. rugsėjo 24 d. Joniškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pradėjo Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2019-2023 metų kadencijos tarybos nariams, su jų, kaip tarybos nario veikla, patirtoms išlaidoms kompensuoti, skirtų išmokų auditą.

AUDITO TIKSLAS IR APIMTIS

Audito objektas – 2019-2023 metų kadencijos Joniškio rajono savivaldybės tarybos narių, su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusių kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos, išlaidų apmokėjimas.

Audito pagrindas – 2025 m. rugsėjo 24 d. Joniškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos kontrolieriaus įsakymas Nr. KT-7 “Dėl Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2019-

2023 metų kadencijos tarybos nariams, su jų, kaip tarybos nario, veikla patirtoms išlaidoms kompensuoti, skirtų išmokų audito“.

Audito tikslas – įvertinti išmokų, skirtų 2019-2023 metų kadencijos Joniškio rajono savivaldybės tarybos nariams, su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusių kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidų tikslingumą, pagrįstumą ir teisėtumą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar išmokų sumos nebuvo didesnės nei nustatyta teisės aktuose ir išmokėtos laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų;
- ar išlaidos buvo tinkamos apmokėti, išmokos buvo pagrįstos išlaidas patvirtinančiais dokumentais;
- išmokoms skirtos lėšos buvo panaudotos racionaliai ir efektyviai.

Audituojamas subjektas – Joniškio rajono savivaldybės administracija.

Audituojamas laikotarpis – 2019 m. balandžio 16 d. – 2023 m. balandžio 16 d.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹.

Suteikiamas užtikrinimo lygis - pakankamas užtikrinimas².

Audito apimties apribojimų taikyta nebuvo – buvo atrinkti visi tarybos nariai, nustatyta tvarka per kadencijos laikotarpį gavę išmokas su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti.

Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti duomenys yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

¹ 4000-asis TAAIS „Atitikties audito standartas“.

² Pakankamas užtikrinimas – yra aukštas, tačiau neabsoliutus užtikrinimo lygis, kai auditorius pareiškia, kad audito objektas visais reikšmingais atžvilgiais atitinka ar neatitinka reikalavimų arba, kai tinkama, kad audito objekto informacija pateikia tikrą ir teisingą vaizdą pagal taikomus kriterijus (Atitikties audito vadovas, patvirtintas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2025 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. APDE-4)

AUDITO REZULTATAI

TARYBOS NARIO IŠLAIDŲ APMOKĖJIMAS REGLAMENTUOTAS, TAČIAU PATS REGLAMENTAVIMAS NĖRA IŠSAMUS

Išmokų Joniškio rajono savivaldybės tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti reglamentavimas

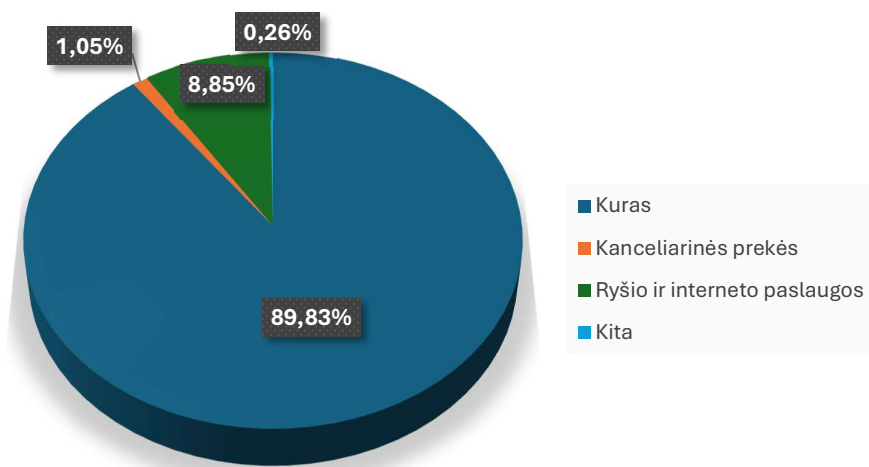
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 22 str. 1 dalimi, „Savivaldybės tarybos narys yra Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo nustatyta tvarka savivaldybės nuolatinių gyventojų išrinktas savivaldybės bendruomenės atstovas. Išrinktos naujos savivaldybės tarybos nario įgaliojimai prasideda, o ankstesnės kadencijos tarybos nario įgaliojimai baigiasi nuo tos dienos, kurią išrinkta nauja savivaldybės taryba susirenka į pirmąjį posėdį ir šios tarybos narys jame prisiekia.“ IX šaukimo Joniškio rajono taryba į pirmąjį posėdį susirinko 2019 m. balandžio 16 d., X šaukimo – 2023 m. balandžio 17 d. Tuo metu galiojusio VSI 26 str. 2 dalyje nustatyta, kad „Tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per tris mėnesius. Šios išmokos dydis ir atsiskaitymo tvarka nustatomi reglamente.“

Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2015-11-12 sprendimu Nr. T-203 patvirtinto Reglamento tuo metu galiojusios redakcijos 235 p. nustatyta, kad „Tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį gali būti skiriama išmoka atsiskaitytinai. Išmoka mokama atsiskaitytinai, pateikus Buhalterinės apskaitos skyriui iki kito mėnesio (po atsiskaitomojo mėnesio) 10 dienos išlaidas pateisinančius dokumentus, atitinkančius Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo nustatytus reikalavimus, taikomus apskaitos dokumentams. Visi išlaidas pateisinantys dokumentai pateikiami su avansine apyskaita savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka. Išmoka išmokama tokio dydžio, kokiai sumai pateikti išlaidas pateisinantys dokumentai (neviršijant nustatytos mėnesinės išmokos dydžio). Nepateikus iki nustatyto termino dokumentų, išmoka neišmokama.“ Reglamento 236 p. nustatytas Išmokos dydis – 100 Eur/mėn.. Šis dydis galiojo iki

2022 m. birželio mėn., o nuo 2022 m. nustatyta, kad Išmokos dydis - 0,35 minimalios mėnesio algos, t. y. 2022 m. siektų 255,50 Eur (MMA – 730 Eur), o 2023 m. – 294 Eur (MMA – 840 Eur).

Kaip mus informavo Joniškio rajono savivaldybės buhalterinės apskaitos skyrius, Joniškio rajono savivaldybės administracija atskirų paslaugų tarybos nariams su jų, kaip tarybos narių, veikla, suteikusi nebuvo. Du tarybos nariai dėl išmokų gavimo nesikreipė. 26-iems tarybos nariams per kadenciją išmokėta 116 106,28 Eur (3 priedas).

Atlikus visos kadencijos, trukusios nuo 2019 m. balandžio 16 d. iki 2023 m. balandžio 16 d., tarybos narių pateiktų avanso apyskaitų ir išlaidas pateisinančių dokumentų (jų buvo apie 3500) analizę nustatyta, kad didžiausią išlaidų dalį sudaro kuro išlaidos - 90 procentų, ryšio ir interneto paslaugos – 9 procentus, kanceliarinės prekės ir kitos prekės ir paslaugos (kopijavimas, transporto paslaugos, remontas) - tik 1 procentą išlaidų:

1 pav. Tarybos narių pateiktų kompensuoti išlaidų struktūra

Sumine išraiška šių skaičių pateikti negalime, nes ne visos avanso apyskaitose pagal pateiktus dokumentus įrašytos sumos buvo apmokėtos (viršijus nustatytą išmokų dydį).

Reglamento 237 p. nustatyta, kad Išmoka gali būti panaudota: tarybos nario telefoninių pokalbių, interneto išlaidų apmokėjimui; pašto prekių ir paslaugų įsigijimui; tarybos nario veiklai naudojamos transporto priemonės nuomai, išskyrus išperkamąją nuomą, eksploatavimui, techniniam aptarnavimui, remontui, draudimui, taksi paslaugoms, viešojo transporto bilietų įsigijimui; tarybos nario ataskaitos spausdinimui, platinimui ir kitos informacijos, susijusios su jo kaip tarybos nario

veikla, parengimui, viešosios informacijos rengėjų teikiamų paslaugų apmokėjimui; kanceliarinių prekių įsigijimui. Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. A-183 patvirtinto Atsiskaitymų pagal avanso apyskaitas Joniškio rajono savivaldybės administracijoje tvarkos aprašo 1-9 punktuose buvo reglamentuota Joniškio rajono savivaldybės tarybos narių avanso apyskaitų pildymo ir atsiskaitymo pagal jas tvarka, pagal kurią „3. Tarybos narys, norėdamas gauti išmoką dėl jo veikloje patirtų kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidų, pildo nustatytos formos avanso apyskaitą. 4. Išmoka mokama atsiskaitytinai Buhalterinės apskaitos skyriui iki kito mėnesio 10 dienos pateikus išlaidas pateisinančius dokumentus. 5. Avanso apyskaitą pildo pats tarybos narys, nurodydamas savo vardą, pavardę, pridedamų dokumentų eilės numerius, datas, dokumentų numerius, kokios patirtos išlaidos, ir sumą eurai ir centais. 6. Pateiktų duomenų teisingumą tarybos narys patvirtina parašu. 7. Buhalterinės apskaitos skyriaus darbuotojas patikrina, ar atsiskaitančio asmens duomenys sutampa su pateiktais dokumentais. 8. Pateiktas avanso apyskaitas tvirtina Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėjas ir Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius (nuo 2019 m. birželio 4 d. – administracijos direktoriaus pavaduotojas). 9. Tarybos nario veikloje patirtos kanceliarinės, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidos pervedamos į tarybos nario nurodytą banko sąskaitą ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio 20 dienos.“

Laikėmės nuostatos, kad išmokų tarybos nariams skyrimas ir atsiskaitymas už lėšų panaudojimą atitinka Joniškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, jei:

- yra pateikti visi išlaidas patvirtinantys Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatytus reikalavimus atitinkantys dokumentai ir pateiktos visos išmokų, susijusių su tarybos nario veikla, avanso apyskaitos;
- savivaldybės biudžeto lėšomis kompensuotos savivaldybės tarybos narių išlaidos atitinka Reglamente nustatytas išlaidų rūšis;
- išmokų sumos už mėnesį atitinka pateiktais dokumentais pagrįstų išlaidų sumas ir yra ne didesnės nei Reglamente patvirtintas maksimalus išmokų dydis.

Patikrinus išlaidas patvirtinančius dokumentus, nustatėme, kad jie atitiko teisės aktuose nustatytus privalomus reikalavimus – visuose pateiktuose išlaidų dokumentuose buvo nurodyta: apskaitos dokumento pavadinimas; ūkio subjekto, surašiusio apskaitos dokumentą, pavadinimas, kodas; apskaitos dokumento data; ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys; ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška (bei mato vienetai); asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, vardas (-ai) arba pirmoji (-osios) vardo (-ų) raidė (-ės), pavardė (-ės), parašas (-ai) ir pareigos bei nuo 2022 m. gegužės

5 d.³ - apskaitos dokumento gavėjo pavadinimas (vardas, pavardė), juridinio asmens kodas . Pažymėtina, kad viena dalis išlaidų dokumentų buvo išrašyti savivaldybės administracijos vardu, kita dalis – tarybos nario vardu.

Tarybos nariai avanso apyskaitas ir išlaidas pateisinančius dokumentus pateikdavo visada ir laiku, nors pasiteikė atvejų, kai prie avanso apyskaitų nebuvo pridėtų prekių ar paslaugų įsigijimo dokumentų (kvitų ar sąskaitų-faktūrų; 64 atvejai) arba apmokėjimą įrodančių dokumentų (17 atvejų), tačiau tai nebuvo dažni atvejai (4 tarybos nariai). Tačiau dažnu atveju už avanso apyskaitose buvo pateikta didesnė suma, nei Reglamente nustatytas išmokos dydis. Vis dėlto, išmokama suma viršyta nebuvo, nors lieka neaišku, kurio dokumento kokia suma liko neapmokėta.

Nei avanso apyskaitose, nei buhalterinėje apskaitoje tai nebuvo detalizuojama, todėl sunku įvertinti pagrįstai ir nepagrįstai apmokėtų išlaidų dydį tuo atveju, jei į apyskaitą buvo įtrauktos galimai nepagrįstos sumos.

Taip pat laikėmės nuostatos, kad savivaldybės tarybos narių veiklai skirtų išmokų racionalaus ir efektyvaus naudojimo ir tausojimo principais, deklaruojamais Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴ 9 straipsnyje, yra vadovaujasi, jei nėra galimos apgaulės požymių turinčių atvejų, kai:

- buvo kompensuotos ne paties savivaldybės tarybos nario patirtos išlaidos;
- išmokos galėjo būti panaudotos su tarybos nario veikla nesusijusioms išlaidoms apmokėti.

Tuo tikslu, peržiūrėdami išlaidas pagrindžiančius ir kitus patvirtinančius dokumentus, tikrinome, ar nebuvo kompensuotos išlaidos, kurios apmokėtos naudojant galimai ne savivaldybės tarybos nario mokėjimo negrynaisiais pinigais priemones; ar nebuvo kompensuotos faktais ir logika nepagrįstos prekės ar paslaugos.

³ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 pakeitimo įstatymas (2021-11-23 Nr. XIV-680)

⁴ 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729

Už patirtas išlaidas buvo apmokama daugiau nei 5 atsiskaitymo kortelėmis

Patirtas išlaidas tarybos nariai apmokėjo grynaisiais arba atsiskaitymo kortelėmis:

Naudotų kortelių skaičius	Tarybos narių skaičius
Tik gryniesi	3
1	6
2	3
4	2
5	3
6	1
7	3
8	1
9	2
32	1
58	1

Pagal degalų pirkimo kvitą negalima identifikuoti pirkėjo, jeigu jame nėra nurodyto konkretaus asmens. Tokių atvejų nustatyta nebuvo. Kad degalai gali būti įsigyti ne tarybos nario, gali rodyti tokie faktai kaip ant kvitų nurodyti įvairūs kortelių numeriai. Nustatyti, ar kvite nurodyta atsiskaitymo kortelė priklauso tarybos nariui, tarnybos darbuotojai galimybės neturi, todėl negalime nurodyti sumų, už kurias tarybos narys atsiskaitė ne savo kortele. Daugiau kaip 5 kortelėmis atsiskaitė 9 tarybos nariai.

Degalai buvo pilti ir už savivaldybės ribų bei karantino laikotarpiu

Tarybos nariai pateikė naudojamų transporto priemonių registracijos liudijimų kopijas, nors Reglamente tokio reikalavimo ir nebuvo. Buvo naudojamos asmeninės, šeimos narių bei pagal sudarytas panaudos sutartis naudojamos transporto priemonės.

Nustatyta, kad 13 tarybos narių kurą pylėsi kitose savivaldybėse – iš viso užregistruoti 185 tokie atvejai – išlaidų suma 7 511,29 Eur, nors tuo metu nebuvo komandiruoti atstovauti savivaldybę kituose rajonuose, todėl kyla abejonių, ar šios sumos į avanso apyskaitas buvo įtrauktos

pagrįstai. Įvardinti tikslios išmokų sumos negalime dėl anksčiau paminėtų priežasčių. Reglamentuota tvarka nepažeista, tačiau neužtikrina lėšų panaudojimo skaidrumo.

Kadencijos laikotarpiu du kartus buvo paskelbtas karantinas:

- I-asis karantinas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikoje paskelbimo“ ir truko 2020-03-16 - 2020-06-16. Judėjimo tarp savivaldybių ribojimai taikyti 2020-04-10 20:00 val. - 2020-04-13 20:00 val.⁵;
- II-asis karantinas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikoje paskelbimo“ ir truko nuo 2020-11-07 iki 2021-06-30. Judėjimo tarp savivaldybių ribojimai taikyti nuo 2020-12-16 00:00 val. iki 2021-04-11 24:00 val. ⁶.

Karantino laikotarpiu 20 tarybos narių įsigijo kuro (iš viso 511 atvejai), o avanso apyskaitose įtraukta kuro įsigijimo išlaidų suma sudarė 17,531 tūkst. Eur. Atkreiptinas dėmesys – teisės aktuose nėra reikalavimo pateikti kelionės dokumentų, iš kurių būtų galima matyti, kad išlaidos susijusios su tarybos nario funkcijų atlikimu.

Buvo kompensuotos ryšio paslaugos už galimai ne tarybos nariui priklausančius abonentus

Ryšio ir interneto paslaugų išlaidų dokumentus į avanso apyskaitas įtraukė 7 tarybos nariai už 11,442 tūkst. Eur. Dviem tarybos nariams buvo apmokėtos telefono ir interneto ryšio paslaugos už 3 telefono numerius.

Penki tarybos nariai pasinaudojo galimybe gauti išmokas įsigijus kanceliarinių prekių, iš viso už 1338,45 Eur. Beveik pusė šios sumos (643,46 Eur) buvo panaudota vieno tarybos nario kanceliarinėms prekėms apmokėti.

Po vieną tarybos narį pateikė sąskaitas išlaidų apmokėjimui: už automobilio remontą – 104,70 Eur (1 atvejis); už transporto paslaugas – 178 Eur (5 atvejai); kopijavimo paslaugas – 11,95 Eur (3 atvejai); automobilio plovimas – 5,19 Eur (1 atvejis).

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 nutarimas Nr. 345 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimo Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ pakeitimo“

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gruodžio 14 nutarimas Nr. 1418 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikoje paskelbimo“ pakeitimo“ (karantinas (ir judėjimo apribojimai) pratęstas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais: 2021-01-03 Nr. 1, 2021-01-27 Nr. 49, 2021-02-24 Nr. 113, 2021-03-15 Nr. 153, 2021-03-26 Nr. 179, 2021-04-07 Nr. 216)

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Audituojamu laikotarpiu tarybos nariai išmokų apskaitą tvarkantiems darbuotojams teikė automobilių degalų įsigijimo kasos kvitus, sąskaitas-faktūras ir apmokėjimo dokumentus, kurie patvirtina patirtas išlaidas, tačiau savaime neįrodo, kad įsigytos prekės ar paslaugos buvo panaudotos vykdam tarybos nario veiklą. Prievolės pateikti kitus papildomus dokumentus (kelionės lapus, kuriuose detalai nurodyti maršrutai, kelionės tikslai ir pan.), pagrindžiančius patirtas išlaidas, nebuvo. Tarybos narys parašu tvirtino pateiktų duomenų teisingumą, o Buhalterinės apskaitos skyriaus darbuotojas tik tikrino, ar atsiskaitančio asmens duomenys sutampa su pateiktais dokumentais. Todėl už ataskaitose įvardintų ir teiktų dokumentų pagrįstumą buvo atsakingi asmeniškai patys savivaldybės tarybos nariai. Tarybos nario atsakomybei buvo palikta teisė pačiam nuspręsti, ar patirtos išlaidos yra susijusios su jo, kaip tarybos nario, funkcijų atlikimu.

Įvertinus audito metu nustatytus neatitikimus, galima daryti išvadą, kad išmokų panaudojimo ir atsiskaitymo už jų panaudojimą reglamentavimas nebuvo išsamus ir pakankamas, nors diskrecija priklausė savivaldybės tarybai. Teisės aktuose nurodyta, kad išmoka skiriama tik išlaidoms, susijusioms su tarybos nario veikla, tačiau nė viename dokumente nenustatyta, kaip turi būti identifikuojama, ar konkrečios išlaidos buvo panaudotos tarybos nario veiklai. Vis dėlto tarybos nariai privalėjo laikytis šių principų⁷:

- efektyvumo – sprendimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei;
- racionalumo – valstybės ir savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas.

Be to, savivaldybių tarybų nariai priskiriami valstybės politikų kategorijai, kurių elgesį reglamentuoja valstybės politikų elgesio kodeksas⁸. Šiuo teisės aktu siekiama įgyvendinti konstitucinį valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principą, plėtoti demokratinį valdymą, didinti visuomenės pasitikėjimą valstybės valdžios ir savivaldybių institucijomis, skatinti valstybės politikų ir kandidatų į valstybės politikus atsakomybę už savo veiklą ir atskaitomybę visuomenei. Situacija, kai teisės aktai leidžia gauti išmoką už tarybos nario veiklą, kai šios išlaidos nėra pagrindžiamos, yra ydinga

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (1998-05-12 Nr. VIII-729, su aktualiais pakeitimais) 9 str.

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas Nr. X-816 (su aktualiais pakeitimais)

antikorupciniu bei savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo skaidrumo, racionalumo ir pagrįstumo požiūriu.

Kontrolės ir audito tarnybos nuomone, tarybos narių tikrinimui pateikti dokumentai atitiko teisės aktų reikalavimus, pagrindė ir įrodė prekių ir paslaugų įsigijimų faktą, atitiko Reglamente nustatytas išlaidų rūšis, o jų kompensavimas neviršijo nustatyto maksimalaus dydžio. Išmokos buvo išmokamos teisės aktais nustatyta tvarka.

Tačiau savivaldybės reglamente nebuvo aiškiai nustatytas ir apibrėžtas kompensuojamų išlaidų pagrįstumo fakto pagrindimas, paliekant tarybos nariams teisę patiems spręsti ir įvertinti tikslingą, efektyvų ir racionalų jiems skirtų su tarybos nario veikla susijusių išmokų naudojimą. Todėl negalime patvirtinti, kad visos kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti skirtos išmokos tarybos nariams su jų, kaip tarybos narių veikla, panaudotos tikslingai ir pagrįstai.

Nuo 2023 m. liepos 1 d.⁹ panaikintos išmokos tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, todėl rekomendacijos dėl šių išlaidų naudojimo tvarkos tikslinimo neteikiamos.

Savivaldybės kontrolierius

Evaldas Žukas

⁹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymas (2024-06-13 Nr. XIV-2053)

PRIEDAI

1 priedas

Sutrumpinimai ir santraukos

Išlaidos – Tarybos nario su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusios kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidos

Išmokos – Tarybos nario su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusių kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidų apmokėjimas

Kontrolės ir audito tarnyba (tarnyba) – Joniškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

MMA - minimali mėnesinė alga

Savivaldybė – Joniškio rajono savivaldybė

Savivaldybės reglamentas (reglamentas) – Joniškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentas

Savivaldybės tarybos narys (tarybos narys) - Joniškio rajono savivaldybės tarybos narys

VSĮ - Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas

Audito apimtis ir metodai

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų institucijų audito institucijų standartus.

Suteikiamas užtikrinimo lygis - pakankamas užtikrinimas. Visiško užtikrinimo gauti neįmanoma, nes dalis pateiktų vertinimui dokumentų išblukę, dokumentai pažeisti archyvavimo metu arba dėl kitų aplinkybių nebuvo galimybės nustatyti duomenų.

Taikyti audito kriterijai - teisėtumas ir tinkamumas¹⁰:

Audito ataskaitos skyrių pavadinimai	Teisėtumas	Tinkamumas
Išmokos buvo išmokamos laikantis teisės aktais nustatytų reikalavimų.	- pateikti visi išlaidas pagrindžiantys dokumentai; - dokumentai atitinka nustatytus reikalavimus; - išlaidos atitinka nustatytas išlaidų rūšis; - išmokos nėra didesnės už nustatytas.	
Už patirtas išlaidas buvo apmokama daugiau nei 5 atsiskaitymo kortelėmis.		- kompensuotos išlaidos, už kurias atsiskaityta naudojant tik tarybos nario mokėjimo negrynaisiais pinigais priemonės; - karantino laikotarpiu esant apribojimams vykti už savivaldybės ribų kompensuotos išlaidos už kurą įsigytą nepažeidžiant nustatytų judėjimo tarp savivaldybių apribojimų; - išmokos panaudotos tik tarybos nario reikmėms ir tik su tarybos nario veikla susijusioms išlaidoms kompensuoti.
Dėgalai buvo pilti ir už savivaldybės ribų bei karantino laikotarpiu.		
Buvo kompensuotos ryšio paslaugos už galimai ne tarybos nariui priklausančius abonentus.		

Audito teisėtumo kriterijų šaltiniai:

¹⁰ 4900-osios GUID „Gairės dėl reikalavimų ir kriterijų, kuriuos reikia apsvastyti nagrinėjant atitikties audito teisėtumo ir tinkamumo aspektus“, patvirtintos 2020 m.

- LR vietos savivaldos įstatymo¹¹ 26 str. 2 dalis;
- Joniškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento¹² 235-237 punktai;
- Atsiskaitymų pagal avanso apyskaitas Joniškio rajono savivaldybės administracijoje tvarkos aprašo¹³ 3-9 punktai;
- LR Vyriausybės 2020-03-14 nutarimas Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (su pakeitimais);
- LR Vyriausybės 2020-11-04 nutarimas Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (su pakeitimais);
- LR buhalterinės apskaitos įstatymo¹⁴ 13 straipsnis (nuo 2022-05-01 – Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnis);
- Joniškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito 2023 m. liepos 21d. informacija apie Joniškio rajono savivaldybės tarybos narių išmokų, susijusių su tarybos nario veikla, vertinimu; 2024 m. rugsėjo mėn. surinkta informacija apie tarybos narių 2019 m. balandžio 16 d. – 2024 m. kovo 31 d. patirtas išlaidas ir apibendrinimus.

Audito tinkamumo kriterijų šaltiniai – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo¹⁵ 9 straipsnis ir iš jo kylantys visuomenės lūkesčiai dėl racionalaus viešųjų lėšų naudojimo ir tausojimo.

Atliktos audito procedūros – pagrindinės audito procedūros – detalieji testai.

Audito metu buvo naudojami šie duomenų ir informacijos rinkimo ir vertinimo metodai:

- dokumentų peržiūra – nagrinėjome teisės aktus, reglamentuojančius audituojamą sritį, įstaigos vidaus kontrolės aplinką ir kontrolės procedūras, vertinome apgaulės ir korupcijos riziką;

¹¹ Priimtas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su aktualiais pakeitimais)

¹² Patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2015m. lapkričio 12 d. sprendimu Nr. T-203 (su aktualiais pakeitimais)

¹³ Patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. A-183 (su pakeitimu)

¹⁴ Priimtas 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su aktualiais pakeitimais)

¹⁵ Priimtas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729

- aprašomoji statistika – surinkome, susisteminome ir išanalizavome pirminius bei patikrinome suvestinius dokumentus, pagal kuriuos buvo apmokamos kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidos tarybos nariams;
- skaičiavimas – atlikome aritmetinius veiksmus, siekdami įvertinti pateiktus pirminius duomenis;
- palyginimas – palyginome rezultatus, gautus atlikus įvairius skaičiavimus.

**Išmokos IX šaukimo tarybos nariams su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusioms
kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms
apmokėti 2019 m. balandžio 16 d - 2023 m. balandžio 16 d.**

Tarybos narys	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Iš viso:
Rimantė Misiūnienė	900,00	1 200,00	1 200,00	2 133,00	1 038,80	6 471,80
Nijolė Valuckienė	900,00	1 000,00	1 200,00	2 129,37	1 038,80	6 268,17
Kęstutis Mačiulis	900,00	900,00	1 200,00	2 133,00	1 000,16	6 133,16
Dalia Žilevičienė	850,00	900,00	1 200,00	2 133,00	1 012,12	6 095,12
Vilija Bartašienė	849,09	1 000,00	1 200,00	2 128,53	832,50	6 010,12
Lina Miknevičienė	848,48	879,67	1 150,69	2 131,14	931,44	5 941,42
Mindaugas Balčiūnas	900,00	999,97	1 200,00	1 854,56	973,74	5 928,27
Edita Rudienė	889,12	865,89	1 200,00	1 988,22	856,59	5 799,82
Romas Karūžna	896,72	794,87	1 200,00	1 850,97	873,50	5 616,06
Romas Sperskis	600,00	900,00	1 200,00	2 123,57	789,77	5 613,34
Edmundas Vaičiulis	800,00	861,46	855,54	2 106,19	967,93	5 591,12
Edmundas Bernotas	641,29	897,05	1 090,58	2 185,84	750,01	5 564,77
Gintaras Damalakas	670,49	827,13	1 170,69	2 101,16	784,48	5 553,95
Marcijonas Urmonas	881,99	862,07	900,05	2 174,20	687,32	5 505,63
Vidutė Petraitytė	880,75	744,01	998,50	1 737,70	1 006,06	5 367,02
Petras Giržadas	900,00	900,00	1 200,00	1 322,00	1 038,80	5 360,80
Jurita Zubauskienė	677,54	755,13	1 168,89	1 742,75	703,22	5 047,53
Gediminas Čepulis	718,63	336,69	683,49	1 829,81	794,04	4 362,66
Vaida Aleknavičienė	900,00	550,32	700,00	1 297,81	557,58	4 005,71
Kęstutis Tautvaišas	896,64	798,71	1 175,64	637,80	406,43	3 915,22
Lina Budrienė	266,44	314,17	379,57	1 383,28	471,79	2 815,25
Ernestas Vasiliauskas	421,61	308,73	505,29	582,20	140,38	1 958,21
Sara Lousa Mitrike	136,72	213,82	117,34			467,88
Liudas Jonaitis	385,04					385,04
Artūras Pališkevičius	278,21					278,21
Aivaras Rudnickas	50,00					50,00
Iš viso:	18 038,76	17 809,69	22 896,27	39 706,10	17 655,46	116 106,28